

ORKUPOLITIKKUR

JOHAN DAHL: BEST UM LANDIÐ ÁTTI SEV

Vinnumálaráðharrin heldur, at landið átti at tikið yvir SEV, men ásannar, at trupult verður at fáa semju við eigararnar, kommunurnar, um hetta. Men landið skal í minsta lagi taka yvir netið, og nýggir framleiðarar skulu hjálpast í kappingini, heldur hann

Ingolf S. Olsen

Heildarættanin fyri elorkuna í Føroyum, sum ein arbeiðsbólkur greiddi úr hondum á sumri 2011, fevnir um tíðarskeiðið fram til 2020 og leggur eina ambisjusa ætlan fyri útbygging av grønari orku.

Eftir at heildarættanin var gjørd, varð ein stýrisbólkur og tveir prosjektbólkar, sum vísa til stýrisbólkin, settir at fyrireika eina virkisætlan, har landið saman við SEV skal áseta, hvat skal gerast næstu árinum fyri at fáa so nógv grøna orku í framleiðslu og nýtslu, sum til ber.

Virkisætlanin skal verða liðug seinni í vár.

Somuleiðis verður ein roynd gjørd at fáa semju um, hvussu bygnaðurin og ognarskapurin á elmarknaðinum skal vera fram eftir.

Orkupolitikkur

Johan Dahl, vinnumálaráðharrin, er tó varin við at kalla virkisætlanina einsamalla fyri ein reguleran orkupolitikk.

– Eg haldi ikki, at tað er so líkatil at gera ein samanhangandi orkupolitikk, sum summi vilja gera tað til. Hugtakið orka fevnir um eina røð av orkuformum og

sektorum – olju, gass, el og fjarhita – ið hvør hevur síni sereykenni. Somuleiðis eru ein røð av viðurskiftum, sum eru trupul at seta saman, so sum umhvørvisviðurskipti, útlát, infrastrukturur, veitingartrygd, samfelagsbúskapur, byggireglugerðir og tilíkt. Vit síggja eisini í okkara grannalondum, at hesi viðurskipti ella øki verða viðgjørd hvørt sær við hvør sínum politikki.

– Tá tað er sagt, so haldi eg, at heildarættanin fyri elorkuøkið í Føroyum saman við veðurlagspolitikki Føroya saman kunnu skiljast sum orkupolitikkur Føroya. Serliga tí at lagt verður upp til, at við hugsa ta primeru orkunýtsluna, sum er olja, inn í ein samanhang, har vit royna at flyta okkum frá olju yvir á el. Virkisætlanin er so ein roynd at gera tær politisku visjónirnar í heildarættanini og veðurlagspolitikkinum til veruleika við at vísa á ítøkilig átøk at bera fram á mál, sigur hann.

Stýrisbólkurin, sum í løtuni leggur seinastu hond á virkisætlanina, er mannaður við umboðum fyri Jarðfeingi, SEV og útlenska serfrøði.

– Semja er um tann partin, sum snýr seg um framtíðar

útbygging av elframleiðsluni og elnetinum, hóast tað sjálvandi altíð vilja vera ymsar hugsanir um tøkniligar útbyggingar, sum liggja meira enn 10 ár úti í framtíðini, sigur Johan Dahl.

Landið rætti eigarin

Hann ásannar tó, at tað longu nú er greitt, at tað verður sera trupult at finna semju um bygnaðin og ognarskapin á elmarknaðinum. Her er talan um mótstriðandi áhugamál hjá limunum í arbeiðsbólkinum – tann eini parturin umboðar landið og hin umboðar kommunurnar, sum í dag eiga SEV.

– Sjálvur havi eg ta áskoðan, at SEV átti at verið yvirtikið at landinum. Systemabyrgdin, sum er ábyrgdin fyri yvirskipaðu elveitingini, og menningin av elorkuni í Føroyum er heilt greitt ein uppgáva hjá landinum. Kommunali ognarskapurin er ein søgulig leivd, sum í mínum hugaheimi hevur nakrar sera óhepnar avleiðingar fyri menningina av elmarknaðinum. Men tað vil sjálvsagt vera trupult at fáa umboð fyri kommunurnar at vera samd í hesum, sigur vinnumálaráðharrin.

– Men sum minsta mál

haldi eg, at vit mugu vera opin fyri møguleikanum, at landið yvirtekur netið. Hetta er eisini gjørt í flestu grannalondunum. Ein slík sundurkiljing vil sannlíkt kosta nakað á rakstrinum, men spurningurin er, um vit ikki kunnu byrja í smáum, soleiðis at SEV sjálvt roynir at skipa sín innanhýsis bygnað eitt sindur greiðari til dømis við at gera serstakar deildir, sum einans taka sær av ávikavist neti og framleiðslu. Á hendan hátt kunnu vit sleppa undan møguleikanum fyri, at sami persónurin á SEV, sum til dømis ásetir treytir fyri nýggjari vindframleiðslu, eisini fyrirskar tilboðið hjá SEV í kapping við aðrar veitarar, sigur hann.

Partafelag

Hann heldur eisini, at máttin, sum nevndin í SEV verður vald, er serstakliga óheppin.

– At kommunupolitikarar, sum oftast ikki hava førleikar at røkja hetta álitisstarv, manna nevndina í eini av mest týðandi fyrirkunum í Føroyum, er uttan fyri alt mark. Men aftur her er tað trupult at ímynda sær, at umboð fyri kommunurnar kunnu loyva sær at taka undir við hesum sjónar-

miðinum, sigur Johan Dahl og leggur afturat:

– Eg haldi sjálvur, at partafelagsformurin er rætti hátturin at skipa hetta virkissemið. Um ikki tað ber á mál við, at landið yvirtekur SEV, so haldi eg kortini, at SEV eigur at skipast eftir partafelagsleistinum, tað er við einari virkisførari, professionellari nevnd og einum aðalfundi, sum velur nevndina og samtykkir ársroknskapin. Verandi støða, har nevndin nærum er eitt eiti, og aðalfundurin tekur avgerðir um figgjarætlan og prís, er sera óheppin.

Stuðlað kapping

Eitt er at loyva kapping, eitt annað er at fáa kapping, og vinnumálaráðharrin dylir ikki, at hann fegin vil kjakast um møguleikan at trumfa kapping inn í elframleiðsluna við sonevndari skeivari regulering. Hetta er roynt áður í Føroyum, nevniliga tá Kall bjóðaði Føroya Tele av á telemarknaðinum. Tá fekk Kall tilvitað kappingarfyrirmin ta fyrstu tíðina, so felagið skuldi hava ein møguleika at fáa fótafesti.

– Vit hava longu nú í ávísan mun skeiva regulering á elorkumarknaðinum. Í

Johan Dahl, vinnumálaráðharrin, vil helst, at landið yvirtekur SEV, men ásannar tó, at tað verður sera trupult at fáa eigararnar, tað eru kommunurnar, við upp á tað. – Men sum minsta mál haldi eg, at vit mugu vera opin fyri møguleikanum, at landið yvirtekur netið, sigur hann.

